

Policy för alkohol, narkotika, dopning och tobaksprevention 2017-2021

Antaget av kommunfullmäktige 20170504

policy

handlingsplan

VÄSTERÅS STAD

policy

uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet i koncernen Västerås stad

handlingsplan

anger strategier och konkreta åtgärder för att nå den politiska viljeinriktningen och fastställda mål på olika nivåer i organisationen

Inledning

Västerås ska vara ett samhälle fritt från narkotika och dopning och med en minskad konsumtion av alkohol och tobak.

I och med denna policy tydliggörs Västerås samlade inriktning, värdegrund och förhållningssätt gällande Alkohol-, Narkotika-, Dopnings- och Tobaksprevention (ANDT-prevention). Policyn har sin grund i Socialtjänstlagen (SoL) och regeringens ANDT-strategi. Policyn är förenligt med FN:s Barnkonvention bland annat artikel 33 som handlar om att skydda barnet mot narkotika och stadens övriga styrdokument. Policyn är vägledande för samtliga nämnder och följs upp/revideras år 2019. En handlingsplan med mätbara indikatorer är kopplade till policyn.

Användningen av alkohol-, narkotika-, dopningspreparat och tobak är nära förknippat med flera fysiska, psykiska och sociala konsekvenser. Förutom olika former av medicinska skadeverkningar och sjukdomar orsakar medlen även överdödlighet, olyckor, social utslagning, brott, misshandel, familje- och relationsproblem. En tidig debut med alkohol- och narkotikaanvändning under ungdomen riskerar att skapa störningar eller avbrott i processen att bli vuxen, vilket minskar möjligheten att slutföra utbildning och få arbete. Något som i sin tur ökar risken för social exkludering, psykisk ohälsa, kriminalitet och allvarigare missbruksproblem senare i livet¹.

Det ANDT-förebyggande arbetet sker på olika nivåer i Västerås:

- **Universell** prevention riktas till alla individer oavsett graden av upplevd risk, skada eller problem, det vill säga befolkningsinriktade åtgärder som vidtas innan problem uppstår.
- **Selektiv** prevention riktar sig till grupper som identifieras med en specifik riskfaktor(er). Åtgärder syftar till att identifiera och stödja personer i risksituationer och/eller med riskbeteende så tidigt som möjligt.
- **Indikerad** prevention arbetar med individuellt identifierade personer med kroniska eller allvarliga symptom eller problembeteende(n).

Mål

Målet är ett Västerås som ger förutsättningar för alla människor att växa upp och leva utan risk att skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak. Samverkan och en samsyn gällande ANDT mellan olika aktörer i samhället behövs för att uppnå målsättningen.

¹ Sundell och Forster 2005

Målområden

1. Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska

Grundläggande för att minska skadeverkningar och problem relaterat till alkohol, narkotika, dopning och tobak är att begränsa tillgång och tillgänglighet.

Kommuninvånarna ska ha god tillgång till evenemang och offentliga miljöer som är fria från ANDT.

2. Antalet barn som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska minska

Åtgärder för att minska nyrekrytering till tobak-, alkohol-, narkotika-, och dopningsmissbruk bland barn och unga är högt prioriterat. Det handlar om tillgänglighetsbegränsande åtgärder, skapa alkoholfria miljöer samt förebyggande och kunskapshöjande insatser. Ett särskilt fokus läggs vid att vidmakthålla en restriktiv hållning till ANDT hos befolkningen.

Stadens verksamheter för barn bedrivs i en ANDT-fri miljö.

3. Antalet vuxna samt barn som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska succesivt minska

Barn och unga ska upptäckas tidigt vid användande av ANDT och adekvat stöd skall ges, företrädesvis via öppenvårdsinsatser.

Vuxna med risk- eller missbruk ska erhålla stöd.

4. Vuxna samt barn med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet

Västerås erbjuder genom flera huvudmän invånarna olika tillgängliga alternativ för att få stöd i att ta sig ur ett missbruk. Vård- och behandlingsinsatser erbjuds i olika delar av vårdkedjan. Även anhörigstöd och insatser för grupper med särskilda behov till exempel könstillhörighet och samsjuklighet (missbruk och psykisk sjukdom) erbjuds. En god eftervård är avgörande för att vård och behandlingsinsatser ska ha effekt även på lång sikt.

5. Antalet vuxna samt barn som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska

Genom att öka medvetenheten i befolkningen om ANDT-användningens effekter på hälsan kan normer och värderingar kring alkohol, narkotika, dopning och tobak påverkas. Liberaliseringstendenser gällande narkotika/cannabis ska motverkas.

6. En folkhälsobaserad syn på ANDT inom EU och internationellt

Västerås arbetar aktivt för en folkhälsoorienterad syn på narkotika inom EU och FN med utgångspunkt i politiken för mänskliga rättigheter.

VÄSTERÅS STAD

721 87 Västerås
Telefon 021-39 00 00 • www.vasteras.se